

opinie & analyse

Dat Jared Kushner geen toegang meer krijgt tot topgeheimen, wijst er volgens **FRANS VERHAGEN** op dat het Witte Huis zich voorbereidt op de volgende fase van het Rusland-onderzoek.

Zelfs de schoonzoon is niet veilig voor Trump

FRANS VERHAGEN

Wie? Is journalist. Auteur van onder meer 'Begrijp jij Amerika nog?' (Amsterdam University Press).
Wat? Stafchef John Kelly wou duidelijk maken dat hij de belangrijkste man is in de entourage van Trump.

Jared Kushner dook vroeger bij elke fotogelegenheid op, zoals hier met zijn vrouw en schoonouders in Israël. © blg

In het Witte Huis van Donald Trump is niets wat het lijkt. Jared Kushner mag geen topgeheime informatie meer inzien, maar het gaat om meer dan dat. In de eerste plaats gaat het hier om een erkenning van stafchef John Kelly als de belangrijkste man in de omgeving van president Trump. Kelly kreeg zijn zin: Trump liet de beslissing over deze bevoegdheden aan hem over, hoewel hij wist dat Kushner dat direct zou merken. Dat is het tweede interessante aspect van deze zaak: de president liet zijn schoonzoon bungelen.

Na de pijnlijke ervaringen met Trumps voormalige stafsecretaris Rob Porter, die vanwege herhaaldelijk huiselijk geweld niet door de FBI-controles kwam en eerder in februari ontslag moest nemen, kon het Witte Huis niet anders. Er bleken meer dan honderd mensen rond te lopen die niet of nog niet vrijgegeven waren voor topgeheime inlichtingen en daar toch toegang toe hadden of zouden moeten hebben. Voor militairen als Kelly en veiligheidsadviseur Herbert McMaster was dat een steen des aanstoots. Het gehannes rond Porter gaf Kelly de kans om dit proces weer serieus te nemen en, en passant, Jared Kushner een duw te geven. Want ondanks Kushners gebrek aan de juiste kwalificaties, mocht hij aanzitten bij briefings over Amerika's grootste geheimen.

Vertrouwensbreuk

Het grote probleem met Kushner was dat hij de documentatie voor het FBI-onderzoek herhaaldelijk had moeten aanpassen omdat hij ontmoetingen en gesprekken met Russen en andere buitenlanders niet gemeld had. Daarbij kwam, volgens een ar-

tikel in *The Washington Post*, dat McMaster had gemerkt dat Kushner contacten had met buitenlandse functionarissen zonder die met hem te coördineren of officieel te melden. Die contacten hadden te maken met eventuele investeringen in onroerend goed dat in het bezit is van het Kushner-imperium. Inlichtingendiensten hadden vernomen dat die buitenlanders praatten over de mogelijkheid om Kushner te manipuleren. Begin februari liet het ministerie van Justitie weten dat dit alles betekende dat de vertraagde vrijstelling voor de topgeheime informatie er niet zou komen.

In de praktijk zal Kushners rol als Trumps belangrijkste adviseur voor een mogelijk akkoord in het Midden-Oosten zijn uitgespeeld. Ook zijn rol als liaison met Mexico (dat vorige week nog boos een bezoek aan Washington afzegde) moet nu onder druk staan. Stafchef Kelly vond het nodig om expliciet te melden dat hij alle vertrouwen had dat Kushner zijn werk kon doen – wat juist door deze verklaring duidelijk niet het geval was.

Vuiligheid over Clinton

Met de isolering van Kushner lijkt het Witte Huis ook een voorschot te nemen op de volgende fase van het onderzoek van

Dat nu ook familieleden het veld moeten ruimen, is pijnlijk voor een man die eigenlijk alleen familie vertrouwt

speciaal aanklager Robert Mueller. Alles wijst erop dat Mueller hem in het vizier heeft. Vermoedelijk was het Kushner die al voor Trumps inauguratie oud-veiligheidsadviseur Michael Flynn de opdracht gaf de Russen te verzekeren dat Obama's sancties zouden worden afgezwakt. Wat mogelijk problematisch is, is de ontmoeting met Russen in de zomer van 2016. Daar werd de mogelijkheid besproken om vuiligheid over de Clinton-campagne te krijgen. We weten niet of en hoe Kushner betrokken was bij het ontslag van toenmalig FBI-directeur James Comey en de mogelijkheid dat daarbij een gerechtelijk onderzoek werd gedwarsboemd. Enige afstand tot Kushner kan straks geen kwaad.

Sinds Flynn in november besloot samen te werken met onderzoeker Mueller, werd Kushner steeds meer op de achtergrond gehouden, zozeer dat we hem de afgelopen weken helemaal niet meer zagen – een opmerkelijk verschil met voordien, toen hij opdook bij werkelijk elke bijeenkomst of fotogelegenheid. Het is mogelijk dat Trump met zijn fijn gevoel voor zelfbehoud heeft besloten dat zelfs zijn familie een potentieel probleem oplevert. De omgang met Trump heeft inmiddels menigeen in zijn omgeving besmeurd. Dat nu ook familieleden het veld moeten ruimen, is pijnlijk voor een man die eigenlijk alleen familie vertrouwt. Naar verluidt is First Lady Melania witheet over de affaires die Trump kort na de geboorte van hun zoon zou hebben gehad met een pornoactrice en een Playboy-model. Ze bleef weg uit Davos, nam een aparte auto naar de State of the Union en zou zelfs het Witte Huis mijden. Het wordt steeds eenzamer in het Oval Office.

KORT & BONDIG

Gaan we binnenkort longen leasen?

Dat de leasingsector zich aangesproken voelt als het over de gezondheidsimpact van dieseluitletgas gaat (*DS 28 februari*), is opnieuw een bewijs dat de geesten rijpen. Deze week velde een rechter het doodvonnis voor dieselwagens in autoland Duitsland. Bovendien kondigde opnieuw een burgemeester – die van Rome dit keer – aan om op korte termijn dieselwagens uit haar stad te willen weren.

Dit komt niet uit de lucht vallen. De bewijzen voor de impact van erg ongezonde dieseluitletstof op onze gezondheid en in het bijzonder die van onze kinderen, stapelen zich de laatste jaren op. Deze krant berichtte daar al veelvuldig over. Maar Frank Van Gool van sectorfederatie Renta pleit voor de 'weg van de geleidelijkheid' en 'zin voor realiteit'. Hij maakt in zijn opiniestuk zelfs de ongelukkige vergelijking met een verstokte roker die zegt: 'Sterven moet ik toch.' Wil hij dat dan meteen ook even gaan meedelen aan die duizenden kinderen die dagelijks aan de puffer hangen? Zij kiezen níet zelf om elke dag ziekmakende uitlaatgassen in te ademen.

De conservatieve houding waar de leasingsector lijkt aan vast te houden, is ontvullend. Ja, autofabrikanten hebben ons belogen over de échte uitstoot van dieselauto's. Ja, onze overheden hebben te lang vastgehouden aan een fiscaliteit die veel Belgen in een dieselwagen heeft geduwd. Maar dat is geen excuus voor het immobilisme van vandaag. Een kennis vertelde me onlangs dat hij binnenkort een nieuwe bedrijfswagen 'moet' kiezen. Voorlopig heeft hij niet de mogelijkheid om voor een andere optie dan diesel te gaan. Dat is helaas nog al te vaak de realiteit vandaag.

Leasingbedrijven kunnen wel de-ge-lijc een cruciale rol spelen om het tijt te keren. Ze hebben een grote invloed op de automarkt, voor zowel nieuw gekochte als tweedehands wagens en in die zin ook op de lucht die we inademen. Leasingbedrijven zouden moeten evolueren naar het leasen van duurzame mobiliteitsdiensten, inclusief alternatieven, zoals de (elektrische) fiets.

Want wat onze lucht nog het meest kan doen opklaren, is minder auto's op onze wegen tout court. Ze zouden volop kunnen inzetten op gedeelde elektrische wagens en samen met werkgevers zelf mee investeren in laadinfrastructuur in plaats van te klagen over het gebrek eraan. Op die manier kunnen ze de marktintroductie van elektrische wagens versnellen, zodat ze ook sneller betaalbaar worden voor particulieren. Zo kunnen ze zichzelf een nieuwe plaats geven in de mobiliteit van morgen. Of gaan ze stap voor stap overschakelen naar het leasen van nieuwe longen?

JOERI THIJS
Expert mobiliteit en
luchtkwaliteit
Greenpeace